

Deres ref: KD: 21/5513
KDD: 22/3343

Dato: 1. juli 2022

Bekymringsmelding vedr. manglende universell utforming av læremidler

Den 19. april sendte vi i foreningen Foreldre til blinde barn (FTBB) en bekymringsmelding til departementene vedrørende manglende universell utforming av digitale læremidler og læringsplattformer. Vår bekymringsmelding ble besvart den 23. mai 2022 ved at Kunnskapsdepartementet oversendte departementenes¹ svar på en henvendelse fra Barneombudet vedrørende samme tema, (ref. 22/3343-2, datert 9. mai 2022).

I dette brevet henvender vi oss til departementene og ber om ytterligere svar vedrørende saken. Sitater er hentet fra departementenes brev til Barneombudet (ref. 22/3343-2).

Etterlevelse av IKT-forskriften

I svaret til Barneombudet bekrefter departementene at digitale læremidler og læringsplattformer er omfattet av IKT-forskriften. Avsnittet avslutter med følgende utsagn:

“For noen av disse digitale løsningene vil det være enklere å oppfylle kravene i IKT-forskriften, mens det for andre typer kan være teknisk umulig å etterleve kravene. For enkelte digitale læremidler vil det kunne bli så kostnadmessig tyngende å universelt utforme løsningen at det er en risiko for at slike løsninger ikke blir produsert i det hele tatt.”

Med dette utsagnet tolker vi at departementene vil tillate brudd på IKT-forskriften dersom konsekvensen av å etterleve regelverket resulterer i at løsningen ikke lenger kan eksistere. Dersom dette er den uttalte holdningen fra statlig hold vil man aldri kunne forvente at IKT-forskriften etterleves.

Spørsmål 1:

Mener departementene med dette at IKT-forskriften i fremtiden ikke skal omfatte alle digitale læremidler og nettløsninger tilgjengelig for allmennheten, siden det vil være kostnadmessig tyngende å universelt utforme løsningene? I så fall; hvem skal gjøre den skjønsmessige vurderingen av når noe kan betegnes som “kostnadmessig tyngende”?

---

¹ Kommunal- og distriktsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet

Etterlysning av statlige føringer som vil bedre situasjonen på kort sikt

I sitt brev oppfordrer Barneombudet departementene² til å løse den akutte situasjonen barna våre befinner seg i:

“Barneombudet oppfatter dette som en akutt situasjon som kan få svært store negative konsekvenser for barna det gjelder. Vi oppfordrer derfor departementene til å ta tak dette omgående, og imøteser en snarlig tilbakemelding på hvordan det kan settes inn tiltak for å sikre at alle elever får læremidlene de trenger.”

Under overskriften “Felles retningslinjer for tolkning av WCAG-standardene innen læremiddelbransjen” beskriver departementene en rekke pågående prosesser i arbeidet med universell utforming. Prosessene det her refereres til burde vært ferdigstilt innen høsten 2020 da de nye læreplanene ble innført, og senest innen 01.01.2021 da Forskrift om universell utforming av IKT-løsninger ble utvidet til å omfatte alle læremidler og læringsplattformer.

Det er ikke bare vi i FTBB som mener at dette arbeidet har kommet i gang altfor sent. Malin Rygg, Avdelingsdirektør i Digitaliseringsdirektoratet, deler vår oppfatning og bekymring knyttet til mangledne etterleves av regelverket. I et informasjonsmøte i regi av Standard Norges vedrørende et nytt standardiseringsprosjekt for universell utforming av digitale læremidler³ i regi av, SN/K 186, sier Malin Rygg at dette standardiseringsarbeidet “er langt på overtid” (58 minutter ut i opptaket). FTBB deltok også på dette informasjonsmøtet hvor vi presenterte brukerperspektivet og hvilke konsekvenser manglende etterlevelse av regelverket får for våre barn (fra 45 minutter ut i opptaket).

Spørsmål 2:

Har departementene noen planlagte strakstiltak som kan sikre blinde og sterkt svaksynte barns rett til egnede læremidler? Hvis ikke, når tenker departementene at denne elevgruppen skal få egnede læremidler?

---

² Lenke til til brevet fra Barneombudet til ansvarlige departement:
[2022-03-22-Mangel-pa-universelt-utformede-laeremidler.pdf \(ftbb.no\)](https://www.ftbb.no/2022-03-22-Mangel-pa-universelt-utformede-laeremidler.pdf)

³ Lenke til opptak av informasjonsmøtet og tilhørende presentasjoner:
<https://www.standard.no/nyheter/nyhetsarkiv/ikt/2022-nyheter/nytt-standardiseringsprosjekt-for-universell-utforming-av-digitale-laeremidler/>

Egnede læremidler for blinde elever

Kunnskapsdepartementets plikter

Departementene bekrefter at Kunnskapsdepartementet har plikt til å sørge for at det blir utarbeidet lærebøker og andre læremidler for spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 5-9 og at:

“Dette oppfylles blant annet gjennom Utdanningsdirektoratets tilskudd til utvikling og produksjon av særskilt tilrettelagte eller universelt utformede læremidler, og gjennom arbeidet Statlig spesialpedagogisk tjeneste (Statped) gjør med lydbøker og punktskriftbøker.”

FTBB erfarer at de nevnte tilskuddsordningene ikke sikrer at det utarbeides egnede læremidler for blinde og sterkt svaksynte elever.

Kikora er et av læremidlene som har fått støtte av Utdanningsdirektoratet i forbindelse med utvikling digitale læremidler i forbindelse med innføringen av de nye læreplanene. Kikora har ved en egenerklæring oppgitt at det tilfredsstillende alle gjeldende krav. Diskrimineringsnemnda har nylig behandlet en klage vedrørende Kikora hvor den IKT-faglige uttalelsen dokumenterte brudd på grunnleggende krav og Diskrimineringsnemnda konkluderte følgende:

“Brudd på plikten til universell utforming av IKT etter § 18 regnes som diskriminering, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 12.

Nemndas konklusjon er etter dette at UDE diskriminerer [elevens navn] ved manglende universell utforming av læreplattformen Kikora.”

Det altså slik at læremidler som får støtte av Utdanningsdirektoratet, slik dere viser til, ikke oppfyller lovpålagte krav selv om dette er et kriterium for å motta støtte. Vi har også bemerket den manglende kontrollen Utdanningsdirektoratet har vist for å etterse at kriteriene for støtte blir oppfylt.

Tilskuddsordningen for særskilt tilrettelagte læremidler er ikke relevant i denne sammenhengen da ingen har benyttet denne ordningen for å lage læremidler for blinde og sterkt svaksynte elever.

I vår bekymringsmelding datert 19. april 2022 etterlyser vi at departementene tar ansvar når Utdanningsdirektoratet gir støtte til innkjøp av læremidler hvor det er påvist brudd på gjeldende regelverk, og at det igangsettes umiddelbare tiltak som sikrer blinde elevers rett til et likeverdig utdannings- og opplæringstilbud. Det er godt dokumentert at digitale læremidler ikke oppfyller kravene i IKT-forskriften, likevel bevilges det nye 60 millioner kroner uten at Utdanningsdirektoratet har innført målrettede tiltak som sikrer at læremidlene de

støtter oppfyller alle lovpålagte krav. Selv læremidler hvor det er dokumenterte brudd på IKT-forskriften finnes fremdeles på lista over læremidler som gir innkjøpsstøtte⁴.

Faktum er at blinde og sterkt svaksynte elever sitter uten tilgang til egnede læremidler. Staten har ikke ettersett at læremidlene de støtter oppfyller lovpålagte krav om universell utforming som er helt nødvendig for at læremidlene er tilgjengelig med blindetekniske hjelpemidler. Kunnskapsdepartementet kan ikke fraskrive seg sitt ansvar for å utarbeide læremidler ved å henvise til at det er skoleeiers ansvar å tilrettelegge.

Spørsmål 3:

Hvilke tiltak har departementene planer om å iverksette for å sikre at gjeldende regelverk etterleveres av de læremidlene som er omfattet av Utdanningsdirektoratets støtteordning for innkjøp av digitale læremidler?

Likestillings- og diskrimineringsdepartementets ansvar

I saker som omhandler brudd på IKT-forskriften, innhenter Diskrimineringsnemnda en IKT-faglig uttalelse fra uutilsynet (Digitaliseringsdirektoratet). Uutilsynet tester klagers påstand om brudd og gjør et utvalg av relevante WCAG krav basert på klagen. I sine uttalelser har uutilsynet alltid med følgende standardtekst:

“Avslutningsvis gjør vi oppmerksom på at vår testing er gjort på et utvalg av elementene i den digitale læringsplattformen. Det er elementer og funksjoner som ikke er testet. Vår uttale gjør ikke greie for alle feil som potensielt finnes i læringsplattformen. Selv om de påpekte feilene i uttalen korrigeres kan det derfor finnes ytterligere feil. Vi tilrår at virksomheten, med grunnlag i de feil som er avdekket gjennomfører en helhetlig gjennomgang av læringsplattformen for å sikre at minstekravene til universell utforming av ikt er ivaretatt.”

Til tross for dette blir innklagede part kun pålagt å rette dokumenterte feil og mangler. Klagen FTBB har innsyn i er knyttet til grunnleggende funksjonalitet som at man kan navigere med tastatur, at teksten er tilgjengelig med blindetekniske hjelpemidler og at informasjonen kommer i en logisk rekkefølge slik at den gir mening. Det er derfor lite sannsynlig at resterende WCAG-krav som ikke er testet er oppfylt. Det er en stor svakhet at nemnda ikke pålegger den innklagede part å gjennomføre en helhetlig testing og dokumentere at samtlige lovpålagte WCAG-krav (35 av 61 suksesskriterium i standarden WCAG 2.0.) er tilfredsstillt i henhold til anbefalingen i den IKT-faglige uttalelsen.

Spørsmål 4:

Hvilke tiltak vil departementene innføre for å sikre at samtlige 35 lovpålagte WCAG-krav etterfølges?

---

⁴ [Lenke til læremidler som gir innkjøpsstøtte](#)

Statpeds tilrettelegging av læremidler

Statped produserer tilrettelagte læremidler for blant annet blinde og sterkt svaksynte elever, men disse blir i mange tilfeller ikke benyttet i undervisningen. I situasjoner hvor skoler av ulike årsaker velger å ikke benytte Statpeds tilrettelagte læremateriell sier Statped at det er skoleeier som har tilretteleggingsplikt. Det er korrekt at skoleeier har dette ansvaret, men siden skolene i mange tilfeller ikke har synspedagogisk kompetanse har de ikke nødvendige forutsetninger for å utføre dette arbeidet. Det er heller ikke slik at Statped er ute i skolene og etterser at tilretteleggingen er av tilstrekkelig kvalitet til at den blinde eleven kan nyttiggjøre seg av læremateriellet.

Spørsmål 5:

I og med at tilskuddsordningene ikke sørger for at det utarbeides egnede læremidler for blinde og sterkt svaksynte elever, mener departementene da at disse elevene kun skal benytte seg av læremidler som er tilrettelagt av Statped? I så fall; vil departementene legge føringer for valg av læremidler for skoler som underviser blinde og sterkt svaksynte elever?

Statpeds rolle i systemsvikten blinde barn opplever

Tilgang på egnede læremidler

I Statpeds brukerråd i region Sørøst den 3. februar 2021 stilte Blindeforbundets representant spørsmål om hva som kan regnes som tilrettelagte læremidler når læremidlene fra Statped ikke benyttes i undervisningen. Her svarer Statped at "det er skoleeier som har tilretteleggingsplikt". I møtoreferatet har Statped gitt brukerrådsrepresentantene som ønsker ansvaret for å arbeide videre med dette. Statped mener altså selv de ikke har noe å bidra med i denne sammenhengen utover å henvise til at det er skoleeier som har tilretteleggingsplikt.

Viser til vedlegg:

Referat fra Regionalt brukerråd 3.2.2021, Statped Region Sørøst

I januar 2021 sende et av våre medlemmer en henvendelse til Statped og ønsket hjelp til å få på plass tilrettelagte læremidler. Svaret fra avdelingsleder ved Statped Sørøst, avdeling syn var som følger:

“Valg når det gjelder bruk av tilrettelagt materiell/læremidler eller informasjonsinnhenting fra internett, må vurderes i hvert enkelt tilfelle ut fra målet med aktiviteten, vanskelighetsgrad, elevens forutsetninger, oppgavemengde, omfang osv.”

Det er svært uheldig at "elevens forutsetninger" er med på å avgjøre hvilke læremidler som benyttes. Skolene som benytter digitale læremidler, som ved egenerklæring har oppgitt at

kravene til universell utforming er tilfredsstillt, har tillit til at disse opplysningene er korrekte. Når den blinde eleven strever med å benytte disse læremidlene, blir fokuset på elevens såkalte “manglende digitale ferdigheter” der man i stedet burde satt i gang en grundig test av læremiddelet. Statped fraråder ikke bruken av det de selv omtaler som “delvis tilgjengelige” digitale læremidler selv om det medfører at eleven har behov for assistent og sekretærhjelp for å bruke de digitale løsningene.

Bruken av læremidler som åpenbart ikke tilfredsstillt IKT-forskriften var tema på FTBBs møte med Statped den 18. mars 2022. Av møtereferatet⁵ fremgår det at:

*“**FTBB spurte** hva Statpeds rådgivere gjør når de er ute i skolen og ser ressurser som er i bruk, og som ikke fungerer.*

***Statped svarte** at rådgiverne er tydelige på hva som fungerer og hva som skaper utfordringer. Ofte er det allerede gjort valg på kommune- og skolenivå. Da blir jobben å finne løsninger på hvordan ressursene kan brukes, eller om det finnes alternativer. Rådgiverne har kompetanse på hvordan hjelpemiddelteknologien fungerer opp mot læringsressursene, og kan veilede på hvordan utfordringer kan løses.*

***FTBB minnet om** at foreningen eksisterer fordi mange elever ikke har tilgang til egnede læremidler, og at Statped må gå i seg selv og innse at Statped ikke har en standardisert måte å veilede skoler på med tanke på valg av læremidler.*

***Statped erkjenner** at det er skoler hvor dette ikke fungerer godt, og hvor elever ikke har tilgang til egnede læremidler. Statped har en ambisjon om å bidra til å gjøre det bedre for alle.”*

Statped er altså klar over at det finnes skoler hvor elevene ikke har tilgang til egnede læremidler uten at de selv mener de har myndighet til å gripe inn. Det hjelper ikke disse barna at Statped har en ambisjon om å bidra.

---

⁵ Lenke til møtereferat: [2022-03-18-Referat-møte-FTBB-Statped.pdf](https://www.ftbb.no/2022-03-18-Referat-møte-FTBB-Statped.pdf)

Statpeds mandat

Fra det FTBB erfarer, utarbeider Statped sitt mandat basert på tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet.

I kapittel 2 i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Statped for 2022 står det:

“Sektormål for grunnopplæringen er:

- *Alle har et godt og inkluderende læringsmiljø*
- *Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial*
- *De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse*
- *Alle lykkes i opplæringen og utdanningen”*

I kapittel 3, om overordnede utfordringer og prioriteringer står det:

“Fagfornyelsen og innføring av det nye læreplanverket LK20/LK20S

Det nye læreplanverket LK20/LK20S ble tatt i bruk i grunnopplæringen høsten 2020. Koronasituasjonen har påvirket innføringen av de nye læreplanene i kommunene. Arbeidet med å implementere det nye læreplanverket og oppfølgingen av endringene i vurderingsordningene skal være et prioritert utviklingsområde i 2022. Det vil også være viktig å følge med på læremiddelsituasjonen, slik at elevene har tilgang til gode, varierte og tilpassede læremidler, som støtte i læringsarbeidet.

Videre, i kapittel 4 vedrørende Statpeds mål, styringsparametere og oppdrag, står følgende:

“Barnehage- og skoleeiere og barnehagemyndigheter har ansvar for å gi gode tilrettelagte pedagogiske tilbud til barn og elever. Statped skal støtte deres arbeid for at barn, unge og voksne med varige og omfattende behov for tilrettelegging får gode, tilpassede barnehage- og opplæringstilbud i inkluderende fellesskap.”

(...)

Samarbeid med Utdanningsdirektoratet

Statped skal samarbeide med Udir på områder hvor de to virksomhetene har tilgrensende ansvar. I 2022 dreier seg blant annet om

- *kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis i innføringsfasen*
- *nettbasert støtte og veiledning*
- *digitalisering og læremidler*
- *tilrettelegging ved eksamen, prøver og obligatoriske undersøkelser*
- *kunnskapsgrunnlag knyttet til små og sårbare grupper barn og elever*

(...)

Statped og Udir skal delta i et samstyringsråd med KS for økosystemet for digitale læremidler som opprettes på bakgrunn av handlingsplanen for digitalisering i grunnopplæringen.”

For å kunne levere i henhold til tildelingsbrevet, er det helt opplagt at Statped må ha kompetanse i universell utforming av IKT-løsninger. Etter innføringen av de nye læreplanene har bruken av digitale læremidler økt kraftig og uten denne kunnskapen evner ikke Statped og gi skoleeiere støtten de trenger for å gi elevgruppen vi representerer “gode, tilpassede barnehage- og opplæringstilbud i inkluderende fellesskap”. I dagens situasjon blir blinde og sterkt svaksynte elever daglig diskriminert siden de står uten tilgang til egnede læremidler.

Statpeds aksept for “delvis tilgjengelige” digitale må opphøre umiddelbart og de kan ikke fortsette å fraskrive seg ansvar for situasjonen vi befinner oss i ved å henvise til at det er “skoleeier som har tilretteleggingsplikt”. Statped må være tydelig på hvilke læremidler som er egnet for blinde og sterkt svaksynte elever og ta en aktiv rolle ved å etterse at læremateriell som utarbeides ved hver enkelt skole er av tilstrekkelig god kvalitet.

Når Statped ikke har kompetanse innen universell utforming av IKT-løsninger kan de heller ikke gi skolene veiledningen de trenger i valg av læremidler. Kommuner og fylkeskommuner som anskaffer digitale læremidler har det juridiske ansvaret for å etterse at alle lovpålagte krav er oppfylt, men også her svikter det på grunn av manglende kompetanse.

Alle tester og kartlegginger av digitale læremidler viser at ingen tilfredsstillende gjeldende lovverk.

Spørsmål 6:

Hva tenker departementene om at Statped mener deres mandat ikke innebærer å ha kompetanse innen universell utforming av IKT-løsninger?

Spørsmål 7:

Hva tenker departementene om at ansvaret for å etterse at digitale læremidler oppfyller lovpålagte krav til universell utforming dermed faller på foresatte til blinde og sterkt svaksynte elever som blir tvunget til å klage inn hvert enkelt læremiddel til Diskrimineringsnemnda?

Vi ønsker i denne sammenhengen at behandlingstiden i Diskrimineringsnemnda er lenger enn et skoleår, se neste kapittel.

Departementene viser til likestillings- og diskrimineringsloven §21

I svaret til Barneombudet viser departementene til ldl. §21:

“Departementene vil samtidig peke på likestillings- og diskrimineringsloven (ldl.) § 21, som gir elever en rett til individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, nettopp for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter. Denne retten supplerer kravene til universell utforming av digitale læremidler, slik at manglende universelt utformede digitale læremidler ikke skal medføre at en elev får kunnskapshull.”

Med dette mener departementene at det er en løsning for familiene å klage inn diskriminerende forhold for å bedre situasjonen for de blinde barna når det gjelder manglende tilgang til læremidler. I denne sammenhengen ønsker vi å opplyse departementene om hvordan en typisk saksgang i Diskrimineringsnemnda utspiller seg.

I sak 21/535 er innsendt på vegne av en blind elev ved en ungdomsskole i Oslo. I korte trekk går klagen ut på at:

- ungdomsskolen ikke tilegnet seg nødvendig synspedagogisk kompetanse innen august 2020 da eleven ble elev ved skolen
- ikke sørget for at den eleven hadde tilgang til læremidler som kompenserer for synsnedsettelsen
- ikke sørget for at eleven hadde en datamaskin som var kompatibel med blindetekniske hjelpemidler

Figuren nedenfor viser nøkkeldatoer i saksgangen og hvor mange dager saken er hos de ulike partene i saken.

Dato	Dager hos klager	Dager hos innklaget	Dager hos Nemnda	Kommentar
20.09.2021				Klagen sendes inn
21.09.2021			1	Bekreftelse på mottatt klage
25.10.2021			34	Forhåndsvarsel om henleggelse av deler av klagen
29.10.2021	4			Kommentar til henleggelse
10.11.2021			12	Deler av klagen henlegges
16.11.2021			6	Nemnda etterspør ytterlige avklaringer
18.11.2021	2			Klager sender inn ytterligere avklaringer
19.11.2021			1	Nemnda etterspør ytterlige avklaringer
10.12.2021	21			Ytterlige avklaringer
16.12.2021			6	Innklagede part kontaktes
24.01.2022		39		Frist for å kommentere klagen
31.01.2022			7	Tilsvar oversendes klager
08.02.2022	8			Frist for å kommenter innklagedes avsluttende bemerkninger
11.02.2022			3	Klagers avsluttende bemerkninger sendes til innklagede part
25.02.2022		14		Innklagede kommenterer klagers avsluttende bemerkninger
10.03.2022			13	Innklagedes kommentarer sendes til klager
23.03.2022	13			Klager kommenterer innklagedes avsluttende bemerkninger
16.05.2022			54	Klager anmoder om hastebehandling
20.05.2022			4	Nemnda opplyser om at saken etter planen skal behandles 20.09.2022
23.07.2022			64	Utkast til redgjørelse*
06.08.2022	14	14		Frist for å kommentere redgjørelsen*
20.08.2022			14	Endelig redgjørelse foreligger*
20.09.2022			31	Saken behandles i nemnda*
20.10.2022			30	Nemndas avgjørelse er klar*
SUM	62	67	280	

Figur 1 - Saksgang i Diskrimineringsnemnda, sak 21/535 klage på brudd på ldl. §§ 18 og 21

Estimert behandlingstid for denne saken er 395 dager. Merk at tiden klager har brukt til å forberede klagen før den ble sendt inn til Diskrimineringsnemnda ikke er tatt med i oversikten. I dette eksempelet er klager en foresatt som klager på vegne sitt barn. Innklagede part er Oslo kommune hvor saken håndteres av juridiske rådgivere. Å stå i en slik klageprosess uten juridisk bakgrunn er svært krevende og medfører en stor belastning for klager.

Alle datoer etter 20.05.2022 er estimerte datoer. Etter planen skal saken behandles i nemnda 20.09.2022 og innen den tid vil klager og innklagede part få 14 dager til å kommentere nemndas utkast til redegjørelse. Det tar normalt en måned fra saken behandles i nemnda til avgjørelsen er ferdigstilt og blir oversendt partene i saken.

Saken var ferdig opplyst den 23.03.2022, da klager sendte inn sine kommentarer til innklagedes avsluttende bemerkninger. Uten å avklare med klager, valgte Diskrimineringsnemnda å avvente behandlingen av denne saken til nemnda hadde ferdigbehandlet 4 klager knyttet til manglende universell utforming av IKT-løsninger, sendt inn på vegne av samme elev.

I figur 2 nedenfor viser vi hvor lang tid det tar å klage inn ett enkelt læremiddel, og saksbehandlingstiden fordelt på de ulike partene involvert i klageprosessen. Behandlingstiden er på over et år (429 dager).

Dato	Dager hos klager	Dager hos innklaget	Dager hos Nemnda	Dager hos UU-tilsynet	Kommentar
29.05.2021					Klagen sendes inn
31.05.2021			2		Bekreftelse på mottatt klage
11.06.2021			11		Nemnda ber om tilleggsopplysninger
11.06.2021	0				Tilleggsopplysningene sendes inn
17.06.2021			6		Får beskjed om at innklagede part snart kontaktes
29.06.2021			12		Innklagede part kontaktes
20.07.2021		21			Opprinnelig frist for å kommentere klagen
31.08.2021		42			Innklagede part svarer (Nemnda gir utsatt frist)
03.09.2021			3		Uu-tilsynet skal kontaktes
06.09.2021			3		Saken sendes til uutilsynet
03.12.2021				88	IKT-faglig uttalelse er klar
07.12.2021			4		Nemnda oversender IKT faglig uttalelse
21.12.2021	14	14			Frist for å kommentere IKT-faglig uttalelse
20.01.2022		30			Oversender innklagedes avsluttende bemerkninger (Nemnda gir utsatt frist)
28.02.2022			39		Utkast til redegjørelse
14.03.2022	14	14			Frist for å kommentere redegjørelsen
28.03.2022			14		Endelig redegjørelse foreligger
05.04.2022			8		Saken behandles av nemnda
03.05.2022			28		Nemndas avgjørelse er klar
01.08.2022		90			Frist for å rette feilene som ble dokumentert i IKT-faglig uttalelse
SUM	28	211	130	88	

Figur 2 - Saksgang i Diskrimineringsnemnda, sak 21/305 Itslearning

Heller ikke i dette eksempelet er tiden det tar å forberede en klage tatt med i saksgangen og som i det forrige eksempelet er det juridiske rådgivere som svarer for innklagede part.

At Diskrimineringsnemnda stadig gir innklagede part stadig utsatte frister og tiden Digitaliseringsdirektoratet bruker på å utarbeide IKT-faglig uttalelse gjør at klager opplever at den pågående diskrimineringen ikke tas på alvor. Denne følelsen forsterkes ytterligere ved at Diskrimineringsnemnda gir 90 dager til å rette dokumenterte feil etter at nemndas avgjørelse er klar. Dette til tross for at innklagede part helt siden 3. desember 2021 har vært kjent med bruddene som ble dokumentert i den IKT-faglige uttalelsen utarbeidet av Digitaliseringsdirektoratet.

FTBB har innsyn i flere saker som er til behandling hos Diskrimineringsnemnda. Vi ser at en saksbehandlingstid på over 1 år er typisk for våre saker. Med tanke på at skoleår består av 190 skoledager er den lange behandlingstiden et stort problem. Selv om man skulle få medhold i nemnda om at lovverket er brutt så vil ikke dette sikre at eleven umiddelbart får et bedre undervisningstilbud.

Grunnet den lange behandlingstiden i nemnda mener vi at det ikke er relevant å vise til ldl. §21 da både barneombudet og FTBB etterlyser statlige tiltak som vil bedre situasjonen på kort sikt.

Diskrimineringsnemnda kan være et nyttig verktøy for svikt i et fungerende system, men er ikke et egnet verktøy for den totale systemsvikten våre barn opplever.

Spørsmål 8:

Ser dere nødvendigheten av å gjøre andre tiltak enn å oppfordre foresatte til å klage til Diskrimineringsnemnda og Statsforvalteren når alle blinde og svaksynte barn ikke har tilgang til egnede læremidler?

Spørsmål 9:

Hva tenker departementene om behandlingstiden i Diskrimineringsnemnda? Kommer departementene til å instruere nemnda om å hastebehandle saker som er knyttet til barns rett til utdanning?

Vennlig hilsen
Foreningen Foreldre til blinde barn
v/ Mette S. Bævre og Siri Smedsrud

Mottakerliste:

Til:

Kunnskapsdepartementet
Kultur- og likestillingsdepartementet
Kommunal- og distriktsdepartementet

Kopi til:

Utdanningsdirektoratet
Statped
Digitaliseringsdirektoratet
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Riksrevisjonen
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Barneombudet
Uutilsynet
Diskrimineringsnemnda
Norges Blindeforbund